No 103. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 25 Augustus.

Indien de persoon van Friedrich Wust, geboren in het Hertogdom *Nassau*, dienende bij een Nederlandsch korps, vroeger alhier in garnizoen geweest, binnen deze Stad bekend is, wordt verzocht, dat daarvan ter Staats-Secretary opgave worde gedaan, ten einde op aanzoek, zijne belangen te kunnen bevorderlijk zijn.

XXIV AUGUSTUS 1840.

Een feestdag is het voor den Nederlander, den geboortedag des Konings te vieren; eene feestviering waarvan onze handelingen de blijken mogen geven op eene zoodanige bepijnerkingwaardige wijze 's Konings geboorte-uur mogen wij allen, wie wij zijn, van wat rang of stand, van wat leeftijd of kunne, van welke staalkundige of godsdienstige begrippen ook, als gezegend roemen, voor die weldaad de Voorzienigheid dankzeggen, en smeken, dat de weldadige werking welke ons Land aan Zijn aanzijn te danken heeft, nog lange moge voortduren. Telken jare komt die feestviering, sedert een geheele reeks van jaren, als eene blijde dag terug; want de verordende feestviering is uit den aard zelven altijd eene feestviering des harten, uit de erkentenis voortvloeijende, dat de Vorst die aan het hoofd der Natie staat, waardig is die plaats te bekleeden, waardig, onzer aller liefde en hulde voor de toewijding zijns geheelen levens, en van alle zijne gewaarwordingen aan de belangen des lieven Vaderlands. Is het niet eene waarheid, dat Hij die in de school des ongeluks wierd opgevoed, reeds bij de aanvaarding Zijner regering ten duidelijkste heeft doen blijken, dat Hij daarmit nut getrokken had? Is het niet eene waarheid, dat Hij door Zijne persoonlijke denkwijze, den grondslag heeft gelegd tot geheele uitdooving van partijnaat, die in Zijne jeugd zoo veel heftigheid woedde, en het land ten ondergang heeft gebragt? Is het niet eene waarheid, dat Hij de vrijzinnige handhaver, en beschermer is geweest van onze Grondwettige instellingen, en ondanks al de tegenstrevingen en dwarsdrijverijen der Zuid-Nederlanders het toonbeeld van een wijs en verlicht mensch, is geworden en gebleven, hoe ook de zwadder van enkele oproerlingen gepoogd heeft hem te smetten? Is het niet eene waarheid, dat hij met mannenkracht en beleid, de eer van het door verraad en tuimelgeest verzwakte Nederland heeft gehandhaafd, den geschokten staat tot rust gebragt, en zoo het Hoofd eener trouwe Natie de grootste magt heeft kunnen braveren met eerwaardigheid, en door een eerlijk verdrag erlangen, wat ingenomenheid met afvallingen en jaloersheid wegens nijverheid Hem vroeger niet gunden; — want, men bedriege zich niet; aleer men de zaak moede werd, zou men toch met Nederland geen verbond gesloten hebben. Is het niet eene waarheid, dat Hij die aan het Hoofd der Regering staat, met waardigheid en gepaste vrijzinnigheid Zijn Gouvernement herziening onzer staatsinstellingen heeft bestuurd; want, welke meening men over het al of niet genoegzame daarvan ook toegedaan zij, men verlieze niet uit het oog, in welken tijd wij leven; en hoe moeijelijk het staatsbestuur ten huidigen dage is. Ja, de Vorst, die den Nederlandschen troon bekleedt, die onder opzien tot den Allerhoogste, zich van Zijne Hooge pligten kwijt; die Vorst is waardig, dat Hij geëerd en geliefd wordt van alle Zijne onderdanen; die Vorst is waardig, dat voor Hem 's Hemels mildste zegeningen nog in lengte van dagen worden afgebeden; ja die Vorst is waardig, dat niet maar zijn Geslacht Hem heil en zegen toewenscht, maar dat de gansche Natie zulks doe, met een vrolijk hart, met beden die uit berlijke harten oprijzen. Daarom Landgenooten, laat ons naar onze tempelgebouwen snellen, en openlijk daar het gebed herhalen, wat bereids in onze harten oprees: God beware Koning Willem nog eene reeks van jaren, tot eigen vreugd, tot blijdschap der zijnen, tot heil des Vaderlands; God leide hem in zijne wijsheid, en geve hem den zegen, om het aan 's Konings zorge toevertrouwde land, met eere, geluk en welvaart te mogen blijven regeren. Heil zij dan den Koning, heil het dierbaar Vaderland!

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten Augustus.

Van de gisteren in omloop gebragte geruchten heeft zich er geen bevestigd en zoo wel de dagbladen als de beurs zijn heden minder oorlogzuchtig. Men spreekt thans van eene buitengewone conferentie die op het paleis te Windsor zou gehouden worden tusschen lord *Palmerston*, den baron *Bulow* en den heer *Guizot*, die daartoe bijzonder van wege de koningin en den koning der Belgen zou uitgenoodigd zijn.

De wapenrustingen worden intusschen bij voortduring met ijver voortgezet, vooral die ter zee; onder anderen wordt ook te Lorient sterk aan de uitrusting van schepen gearbeid. Ter bemanning der nieuw uitgerust wordende oorlogschepen worden overal de manschappen in de kustdepartementen, die de maritime conscriptie ter beschikking der regering stelt, geligt. Reeds klagt men zeer over den ongunstigen invloed, dien dit op den toestand der zeeplaatsen, aan het Kanaal uitoefent. De visscherscheepen van sommige dier plaatsen zijn enkel met grijsaards, jonge knapen en zelfs vrouwen bemand.

— Men verzekert, en ook een regtskundig blad deelt deswege enige bijzonderheden mede, dat er bij een nader ontderzoek aan gebleken zijn, dat de in het lijk van den heer *Lafarge* gevonden stoffen geen rattenkruid zou wezen.

— De gewone briefwisseling uit Spanje behelst thans bijzonderheden over de jongste ministeriele crisis daar te lande, die geëindigd is met de zamenstelling van een ministerie, waarvan de heer *Ferraz* thans president is. Het ministerie dat na het oproer te Barcelona was benoemd had tot president den heer *Gonzalez*, die de koningin een zeer gematigd programma aanbood, waarbij bij vroeg de ontbinding der cortes, de herroeping der wet op de stedelijke besturen en eene algemeene vervanging van ambtenaren. Op de weigering der koningin om in deze eischen te bewilligen heeft dat ministerie zijne demissie gegeven; maar drie van deszelfs leden, de beide heeren *Ferras* en *Armero* zijn onmiddellijk met de zamenstelling van een nieuw kabinet belast geworden. De generaal *Espartero* is met de zamenstelling van dit nieuwe ministerie te vreden; het kan rekenen op de meerderheid der cortes, zoodat de ontbinding, die onder het ministerie *Gonzalez* zou gevolgd, niet zal behoeven plaats te hebben.

De cortes zouden niet voor den 1sten December bijeengeroepen worden.

— Uit St. Sebastiaan schrijft men van den 16den dat de Britsche militairen dien morgen genoemde vesting ontruimd en naar Engeland gezeild zijn.

— Tot beurze van heden waren de fondsen genoteerd 5 pC. 111,35; 3 pC. 78,40; Napoles 98,80; Sp. Ardoin 25⅝; Rom. L. 99.

Van den 22sten. — De hertog *van Orleans* is te Parijs teruggekomen, naar de *Messager* verzekert, om de koningin gerust te stellen omtrent het gevaar dat de koning op zijn togt van Treport naar Calais geloopen heeft.

Het dagblad van Boulogne een verhaal gevende van de ontvangst den koning bij zijne komst aldaar aangedaan, verzekert dat Z. M. op de aanspraak van den Britschen consul *Hunnam* zoo geantwoord hebben: » Mijnheer de consul, er is eene volkstwist tusschen beide natien; maar ik hoop dat zij zal verdwijnen even gelijk de storm van gisteren, en ik zal al wat in mijn vermogen is doen, om dat doel te bereiken; maar gij gevoelt dat op den voorgrond staat dat ik Franschman ben."

— Het aantal beklaagden in den aanslag van Boulogne beloopt 74. Gisteren werd verzekerd dat de commissie van het hof de pairs voorgesteld had, om al de personen die slechts blinde werktuigen zijn geweest buiten de zaak te stellen en alleen den Prins en zijne vertrouwden voor het hof te regt te stellen.

— Te Toulouse is in den avond van den 17den een kruidmolen in de lucht gesprongen. Negen personen waren door dit ongeluk om het leven gekomen.

— Brieven uit Madera melden dat de beide schepen *Belle-poule* en *Favorite* den 24sten Julij dat eiland hebben aangedaan en den 26sten de reis hebben voortgezet.

— Uit Spanje wordt heden gemeld dat de koningin zich van Barcelona naar Valencia zou inscheepen en aldaar de troepen van *O'Donnell* zou in oogenschouw nemen.

— Ter beurze van heden (22 Augustus) waren genoteerd: 5 pCt. 111,40; 3 pCt. 78,45; Nap. fr. 99,50; Sp. Act. 20; Port. 2,0%.

ENGELAND.

LONDEN, den 22sten Augustus.

De bladen dezer hoofdstad maken van drukke conferentie gewag, die thans tusschen den koning der Belgen, lord *Melbourne*, den graaf *van Bylow*, en den heer *Guizot*, en andere staatslieden op Windsor gehouden worden. Nopens het daarin verhandelde is niets uitgelekt, doch zoo gespannen is de aandacht op den uitslag dezer onderhandelingen, dat men zelfs naar de uitdrukking van het gelaat der staatslieden gissingen in de dagbladen maakt! Deze zijn nu laatstelijk eenigzins gunstig.

— Sommige Engelsche bladen vermelden, dat twee Britsche regimenten, of ten minste een deel daarvan, ter sterkte van 2000 man, bevel hadden ontvangen, om zich te Dublin naar Gibraltar in te scheepen. Men haalt dit ook als een bewijs aan van rust, die thans in Ierland heerscht.

— Een bericht uit Konstantinopel van den 29sten Julij, door een der Londensche bladen medegedeeld, heeft in deze hoofdstad veel opzien gebaard. Het hield in, dat de Russen, onder het voorwendsel van Circassie te willen bedwingen, een leger van 200,000 man bijeen hadden, waarmede zij op het eerste sein in Europeesch Turkije zouden binnen rukken.

De *Times*, die steeds een hant tegen Rusland heeft gekoesterd, zegt te dier gelegenheid, dat de staatkunde van Engeland wel mede brengt om de magt van den egyptischen onderkoning te knotten, maar dat indien de onderhandelingen tot het bezetten van Konstantinopel door de Russen mogt leiden, de genoemde britsche minister de belangen van zijn vaderland schroomelijk zoude verraden, daar Engeland geen grootere ramp kon treffen dan het vallen van Konstantinopel in russische handen.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3pCt. gec. 89 ¾; Ned. 2½ pCt. 51 ⅝; dito 5 pCt. 102; Spanje 25⅝; Portugal 23.

BELGIE.

BRUSSEL, den 23sten Augustus.

Men zegt dat de koning, door de plaatshebbende onderhandelingen te Londen opgehouden, eerst over eenige dagen alhier zal terug zijn.

— Een dagblad vermeldt, dat de engelsche officieren in België bevel bekomen hebben om naar Engeland terug te keeren. — Vele engelsche familien, zijn in de laatste dagen, ten gevolge der vreesvoor ernstige gebeurtenissen uit Frankrijk alhier aangekomen.

— Aanstaanden Dingsdag, den verjaardag der koningin, zal het handelstation van den spoorweg te Antwerpen plegtig worden geopend. De feesten worden aldaar, thans door een fraaijer weder begunstigd, onafgebroken voortgezet. Het model van het standbeeld van *Rubbens* is ll. Donderdag onder een [illegible] menschen op dezelfe [illegible]

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten Augustus.

De heugelijke verjaardag van Z. M. onzen geliefden Koning wordt heden alhier op de meest gepaste wijs en met algemeene deelneming gevierd. Het klokkengelui en het klokkenspel kondigden reeds in den morgen den feestdag aan; de vaderlandsche vlag wappert van den toren, van de openbare gebouwen en van een aantal bijzondere woningen. Op het vastgestelde uur vereenigden zich de leden der onderscheidene geziudheden, om in de tempelgebouwen den Hemel te danken voor de verlenging van des Konings levensjaren en af te smeeken dat hoogstdeszelfs dierbaar leven nog lang gespaard blijve tot heil van het Vaderland.

Op den middag hield het garnizoen dezer stad eene luisterrijke parade, waaraan deel namen het 2de bataillon jagers, twee bataillons der 1ste afdeeling infanterie en eene batterij veld-artillerie, en de troepen in oogenschouw genomen werden door den luitenant-generaal baron *van Geen*, den generaal-majoor *Klerck* en den kommandant dezer vesting, den majoor *Westenberg*.

Ook had op het middaguur weder de gewone jaarlijksche uitdeeling van eerprijzen aan de kweekelingen van het Stads Teeken-Instituut plaats, waarvan hieronder het bleedvoerig verslag volgt.

Onder de overige feestelijkheden ter gelegenheid van 's Konings verjaardag, behoort de vereeniging der stadelijke regering op een vriendschappelijk feestmaal; in het naburig Ginneken zal heden avond een luisterrijk bal plaats hebben, en voorts het stadhuis op de gewone wijs worden verlicht.

Op het voetspoor der vorige jaren, heeft heden, ter blijder gelegenheid van den geboorte verjaardag van onzen geëerbiedigden Koning weder de plegtige uitreiking der Eereprijzen aan de meestgevorderde kweekelingen van dezer Stads steeds bloeijend Teeken-Instituut, in de zaal dezer in hetzelfde gebouw gevestigde Stads Armen-school, in tegenwoordigheid van den Stedelijken Raad, alsmede der ouders en andere naastbestaanden dier kweekelingen en een aantal deskundigen, plaats gehad; wordende, na dat deze plegtigheid weder door het fraai orkest van het burger blaasharmonie-gezelschap was aangevangen, door den Edel Achtb. Heer *P. T. Faes*, kantonregter en lid van het stedelijk bestuur, als fungerend president der commissie van directie, bij eene gepaste vooraalspraak, het gewigt van het doel aangetoond, waarop door den stedelijken ontvanger den heer *W. Verlegh*, als lid en secretaris der commissie, wegens den jongsten cursus, verslag werd gedaan, en vervolgens de teekeningen op welke de prijzen waren behaald, door de verdienstelijke directeuren, de heeren *C. C. Huijsmans* voor de handteeken- en *A. J. F. Cuijpers* voor de bouwteekenkunde, werden vertoond, welke weder de algemeene goedkeuring mogten wegdragen; en waarbij, door den Edel Achtb. heer Burgemeester *Mr. J. P. de Roy*, na aanbetuiging aan de commissie en directeuren, voor de onvermoeide pogingen, niet slechts ter instandhouding, maar ook ten stands ter uitbreiding der vakken van onderwijs, tevens de eermetalen der beide primussen in de hoofdvakken van hand- en bouwteekenkunde, aan welke de twee koninklijke medailles waren toegewezen, werden omgehangen en het hoofd met laanwerens omkranst, alsmede aan de bekroonden in de volgende klassen de zilveren stedelijke medailles uitgereikt, terwijl voorts aan anderen een getuigschrift van loffelijke pogingen werd ter hand gesteld; hetwelk alles werd vergezeld en opgevolgd door aanmoedigingen voor het toekomende, waartoe ook de latere toespraak van den Heer fungerenden President der Commissie strekkende was, en waaraan gewis bij zulke gepaste opleiding, door de dankbare jongelingen wegens de hun ruimschoots verleende gelegenheid tot aankweeking hunner talenten voor burger- en kunstbedrijf ook verder zal beantwoord worden.

Deze plegtigheid, die dus weder den welverdienden indruk maakte en door het orkest was afgewisseld, werd ook door hetzelve, onder eene genoeglijke stemming van bekroonden en toeschouwers besloten.

NAAMLIJST der KWEEKELINGEN van het TEEKEN-INSTITUUT dezer Stad, welke op den 24 Augustus 1840 met EERPRIJZEN *en loffelijke* GETUIGSCHRIFTEN *zijn begiftigd.*

AFDEELING HANDTEEKENKUNDE.

EERSTE KLASSE.

EERSTE AFDEELING.

Adrianus Johannes Matthijs Koenen, — *Eerste Prijs.*
Wilhelmus van Woerkens, — *Getuigschrift.*
Martinus Simons,

TWEEDE AFDEELING.

Albertus Weber, — *Tweede Prijs.*
Andries Vermeulen, — *Getuigschrift.*
Franciscus Harpenslager,

TWEEDE KLASSE.

[illegible] — *Eerste Prijs.*
[illegible] — *Tweede Prijs.*
Johannes Boomer, — *Getuigschrift.*

DERDE KLASSE.

Petrus Josephus Kocken, — *Eerste Prijs.*
A. M. Rengler, — *Tweede Prijs.*
Jacobus Bosmans, — *Getuigschrift.*
Caspar Feigner,

VIERDE KLASSE.

Johannes David Arnoldus van der Valk, — *Eerste Prijs.*
Johannes Bemmer, — *Tweede Prijs.*
Ferdinand Blom, — *Getuigschrift.*
Franciscus van Hulten,

ORNEMENT en LOOFWERK.

EERSTE AFDEELING.

Dirk van Poppel, — *Eerste Prijs.*
Theodorus Teeuwissen, — *Tweede Prijs.*
Petrus Meyaders, — *Getuigschrift.*

TWEEDE AFDEELING.

Martinus de Wilde, — *Eerste Prijs.*
Jacobus de Wijs, — *Getuigschrift.*
Adrianus van den Belt,
Johannes Vermeulen,

VIERDE KLASSE.

C. van Aert, — *Eerste Prijs.*
Louis Weckenser, — *Getuigschrift.*
Victor Roy,

ZESDE KLASSE.

Petrus Johannes Buchner, — *Eerste Prijs.*
Willem Mackaij, — *Getuigschrift.*
A. Fischer,
David Maarschalk,

AFDEELING BOUWTEEKENKUNDE.

EERSTE KLASSE.

Cornelis Jacobus Marijnen, *Eerste Prijs.*
Johannes Bredenbach, *Tweede Prijs.*

TWEEDE KLASSE.

Cornelis Boogaerts, *Eerste Prijs.*
Adrianus Johannes van Oosterhout, *Tweede Prijs.*
Adrianus Wijnen, *Geluigschrift.*

DERDE KLASSE.

Nicolaas Franciscus Bobsten, *Eerste Prijs.*
Petrus Maas, *Tweede Prijs.*
Hk. Maas, *Getuigschrift.*
Lambertus van der Sande,
Theodorus van der Linden,

Uit Nijmegen schrijft men van den 21sten: „Z. K. H. de Prins *van Oranje* heeft onze stad met een kortstondig bezoek vereerd. Van Tilburg gekomen, heeft Hoogstdezelve gisteren hier de vestingwerken bezigtigd, en, na in de *Plaats Royal* overnacht te hebben, heden morgen, vergezeld van deszelfs adjudant *Merkes*, aan de andere zijde der Waal, onderscheidene punten, zoowel in de onmiddellijke nabijheid der stad als op verdere afgelegene plaatsen, opgenomen, waarna Z. K. H. tegen den middag weder naar Tilburg is teruggekeerd."

Gisteren morgen ten zeven ure heeft Z. K. H. de prins *van Oranje*, vergezeld van hoogstdeszelfs adjudant, den kapitein der genie *Merkes*, een kort bezoek in onze stad afgelegd, en, begeleid door den generaal *van der Wijck* en den luitenant-kolonel *Gey*, beiden van het wapen der genie, de vestingwerken dezer stad in al derzelver bijzonderheden in oogenschouw genomen. Zij K. H. is daarop van hier naar 's Hage vertrokken.

— Bij het onderzoek van de *dertien wetsontwerpen, tot wijziging der Grondwet*, in de afdeelingen van de tweede kamer der Staten-Generaal, is breedvoerig de vraag behandeld hoe verre zich de bevoegdheid der kamer uitstrekte; echter waren meerendeels de leden van oordeel, dat de kamer alleen over de 13 ontwerpen te oordeelen had. Enkele leden waren er, die de kamer het regt betwisten om wenschen over andere punten dan die, welke aan hare beraadslaging onderworpen waren, te uiten; doch de meerderheid scheen een tegengesteld gevoelen voor te staan. In eene der afdeelingen heeft men gevraagd, of het niet zonderling is, dat men juist in het omgekeerde uiterste van 1815 wilde vervallen.

Eenige leden hebben het verkeerd, en onregtmatig blijven beschouwen, dat er geene afgevaardigden van Limburg en Luxemburg zijn geroepen, om over het veranderen van de Grondwet te raadplegen.

Ter gelegenheid van het hovengemeld onderwerp in de afdeelingen is door eenige leden verklaard, dat, zoolang al de hoofdaanleg zijnde wetten zullen ontbreken, en zulks de regering, zoo mogelijk, te spoed tot nadere voordragten, meer in overeenstemming met de begeerte van een groot gedeelte der volksvertegenwoordiging.

In eene andere afdeeling is door een lid verklaard, dat naar zijn gevoelen de grondwet geheel herzien moest worden, ten einde de inrigting van het bestuur des rijks tot zoodanige grondslagen terug te brengen, als met de tegenwoordige uitgebreidheden belangen van het land overeenkwamen; hij achtte het wenschelijk dat de kamer bij een adres aan den koning, Z. M. verzocht de vergadering te verschoonen van over de 13 ontwerpen een ongunstig oordeel te vellen en onverwijld eene algemeene herziening der grondwet te bewerkstelligen.

Meest in al de afdeelingen heeft men er op aangedrongen, dat de Regering, hetzij door deze dubbele kamer, hetzij door de gewone tweede kamer wierd aangespoord, het begonnen werk te voltooijen.

Algemeen oordeelde eene afdeeling dat eene onbekrompene uitvoering van de grondwet en der eventuele veranderingen steeds vele klagten had en zal kunnen voorkomen. In eene andere afdeeling heeft men zijn leedwezen betuigd, dat er niet stelselmatig genoeg was gehandeld; door de voorgestelde stuksgewijze herziening waren eenige onderdeelen uit hun verband gerukt. Bij eene nadere herziening zou men op het ontbrekende kunnen terugkomen. Sommigen dunkten de begeerte uit dat de kamer op de eene of andere constitutionele wijs zijne wenschen en denkbeelden ter kennis der regering bragt; een adres aan den koning zou daartoe geschikt kunnen worden geoordeeld; de bepalingen van art. 113 en 232 der grondwet zouden dit niadel wettigen.

In eene andere afdeeling heeft men aangevoerd, dat de voorgedragene wijzigingen veel te wenschen overlieten. Het gebrekkig verkiezingstelsel, het behouden van de eerste kamer en van den Raad van State; de bepalingen omtrent het regt van gratie en de dispensatien van wettelijke bepalingen; het regelen der burgerlijke pensioenen bij de wet, en zoo vele andere verbeteringen die, of met onzen politieken, of met onzen financiëlen toestand in het naauwste verband staan, en waarop reeds vroeger is aangedrongen, waren zoo vele wenschen, op welker vervulling men alsnog vermeende te moeten aandringen. Bij de bestaande hoogte der belastingen konden verscheiden kostbare en doelooze inrigtingen worden afgeschaft. Men vestigde de aandacht der regering op het onvrij territoir op de grenzen, waardoor duizende ingezetenen boven hunne medemakkers, door eene menigte lastige formaliteiten bemoeijelijkt en in de uitoefening hunner nijverheid dagelijks worden gestoord.

In eene andere afdeeling was wel het meerendeel der leden voor de aanneming der 13 ontwerpen geneigd, maar koesterden zij echter den wensch dat de regering bij de eerst voegzame gelegenheid nog meerdere verbeteringen in de grondwet mogt voordragen, in overeenkomst met het duurzaam en welbegrepen belang der ingezetenen en met voortgang van verlichting en beschaving.

Naar het gevoelen van sommige leden had men thans bij de verkleining des rijks, denzelfden weg moeten volgen als tijdens de vergrooting van hetzelve in 1815, en alzoo de grondwet moeten herzien. Andere leden vonden zwarigheid nu reeds van meerdere veranderingen te gewagen. Huns inziens waren de toegestane of voorgedragene wijzigingen van zoodanig belang, dat zij eerst den toets der ondervinding moesten doorstaan, alvorens nu, op het denmaal bereikte standpunt, verder konde worden gegaan.

Eenige leden hebben uitdrukkelijk verklaard, dat, huns inziens, de tweede kamer ontbindbaar, en het onderwijs vrij moet zijn; het verkiezingstelsel op milder voet gebragt moet worden enz. Andere leden wilden omtrent een en ander veel aan den tijd overlaten.

Verscheidene leden bevalen der regering aan voordragten in te leveren, nopens de conflicten, de heemraadschappen, de onteigeningen, de algemeene rekenkamer, de verantwoordelijkheid der m-ministers, de pensioenen en het postwezen. Hoedanig ook over die onderwerpen op zich zelve werd gedacht, begreep men, dat het dringend noodzakelijk was deswege geheel nieuwe of verbeterde wettelijke bepalingen vast te stellen.

Wat het onderzoek der aanhangige voordragten in bijzonderheden betreft, de *eerste* voordragt betreffende de scheiding van Holland vond vele voor- en tegenstanders. De laatstgenoemden vreesden dat Holland daardoor aan zedelijken en staatkundigen invloed zou verliezen, 't geen nadeelig op het rijk zou terugwerken; Rijnland was aan beide deelen gemeen; hoe zou het met deszelfs belangen na eene scheiding gaan? Hoe zou het gaan met het droggemaakte Haarlemmermeer met het defensiewezen, met de inundatien in de beide deelen. Amsterdam meenden sommigen, zou met de scheiding niet veel winnen; zijn invloed op de verkiezingen zou daardoor verzwakt worden. Men was voorts bedacht voor eene schadelijke mededinging tusschen Rotterdam en Amsterdam en van een te groot overwigt van de hoofdstad of het overige Noord-Holland. — De voorstanders der scheiding beweren dat deze reeds grootendeels *de facto* bestond; dat de ongelijkmatigheid in het regtswezen voor zoo veel Noord-Holland betrof moest ophouden, en Amsterdam geen anderen invloed zou uitoefenen dan die stad naar evenredigheid harer bevolking toekomt enz.

Nopens de *tweede* voordragt (het inhuldigen van den koning te Amsterdam) werd door vele leden den wensch geuit, dat de Eerste Kamer der Staten Generaal wierd afgeschaft, of althans derzelver leden geen financiele voordeelen trokken. Andere leden hielden het bestaan van de Eerste Kamer voor zeer nuttig en noodzakelijk.

Wat de *derde* voordragt aanbelangt (wegens den Raad van State) achtten eenige leden het bestaan van een Raad van State hier te lande onnoodig, en de bepaling, dat de Koning dien tot zeer veel gelijk uit al de provincien moest kiezen, te beperkend.

Wat de *vierde* voordragt betreft, waarbij het getal leden van de beide kamers der Staten-Generaal wordt vastgesteld, heeft men gemeend, dat de al of niet aanneming hiervan zou afhangen van het lot der eerste voordragt. Eenige leden hebben op de bepaling van het getal afgevaardigden naarmate van de bevolking der provincien aangedrongen.

De *vijfde* voordragt heeft geen bezwaar opgeleverd.

De *zesde*, betreffende de uitoefening van het stemregt in de steden en ten platten lande, heeft vele leden aanleiding gegeven, om in bijzonderheden over het verkiezingstelsel uit te weiden. Sommigen verlangden dat de regtstreeksche verkiezingen, even als in andere landen wierden vastgesteld. Andere leden vonden zulks ongeraden, sommigen gaven het denkbeeld aan, om de kiesdistricten in de steden te ontbinden en jaarlijks geheel op nieuw samen te stellen enz.

De *zevende* voordragt, nopens het inkomen der kroon, deed sommige leden het doeltreffend keuren, dat inkomen bijeden aanvang van elke regering vast te stellen. Anderen meenden, dat het bedoelde inkomen, op een million moest worden vastgesteld, vooral uit hoofde van het drukkende van 's lands financiëlen toestand.

De vrijdom van lasten moest ook alleen tot den Koning worden beperkt.

Nopens de *achtste* voordragt, betreffende de mededeeling van staten

van ontvangsten en uitgaven aan de Staten-Generaal, maakten eenige leden bedenking, als volgende daaruit, huns inziens, dat de regeling van uitgaven en ontvangsten der Overzeesche Bezittingen van den Staat geheel aan den Koning zou behooren. Deze leden beschouwden toch de Overzeesche Bezittingen als zoodanige eigendommen van den Staat, waarvan het opperbestuur, de directe administratie wel aan het hoofd van den Staat gegeven is, waaromtrent alle weigerende bemoeijing aan de Staten-Generaal niet mag ontzegd of ontnomen worden. Het verband tusschen de finantien van den Staat en de volkplantingen verbood zulks geheel. Andere leden drongen aan op het doen vervallen van het woord *uitsluitend*, in art. 60 uithoofde van de uitleggingen, die er aan gegeven waren, en die ligtelijk de bron van zware geschillen zouden kunnen worden.

Betrekkelijk de *negende* voordragt, de vaststelling der begrooting om de *twee* jaren, verlangden verscheiden leden eene *eenjarige* vaststelling daarvan. Eenige leden wenschten elk hoofdonderwerp afzonderlijk voorgedragen te hebben.

De *tiende* voordragt, bepalende de periodieke aftreding der raadsleden, vond weinig bijval bij hen die regtstreeksche verkiezingen verlangden, en bij hen die het bestaande wenschen te behouden.

De *elfde* voordragt, wegens de Algemeene Rekenkamer, deed op eene meer onafhankelijke werking van die inrigting aandringen; beschouwende men haar anders kostbaar en overbodig.

De *twaalfde* voordragt, het beginsel der ministeriele verantwoordelijkheid aannemende, vond over het algemeen veel bijval, maar sommigen wenschten een verantwoordelijk ministerie daargesteld te zien, terwijl overigens de redactie van de voordragt, volgens sommigen, veel te wenschen overliet. Anderen beschouwden de voordragt weinig beduidend, en als niets nieuws bepalende. Weder anderen zagen in de tegenwoordige voordragt een twistappel voor de toekomst.

Eenige leden vinden de verantwoordelijkheid van 's Konings raadslieden onbestaanbaar, zonder de magt, aan den Koning te verleenen tot ontbinding der kamer.

De *dertiende* voordragt, eindelijk, wegens zamenstelling der gewestelijke Staten naar de wet, gaf alsmede aanleiding tot beschouwingen over het verkiezingsstelsel.

Men verwacht spoedig de antwoorden der Regering op deze onderscheidene bedenkingen. Men wil, dat dezelve van eenen zeer beknopten aard zijn, en dat de Regering tot wederlegging der op die ontwerpen gemaakte bedenkingen zich voornamelijk beroept op de vroegere mededeelingen, nopens dit onderwerp aan de gewone Kamer gegeven.

— Bij de processen verbaal van de afdeelingen nopens bovengemelde beraadslagingen zijn ook twee notata ingeleverd.

In een derzelve heeft de heer *Groen van Prinsterer* de ongeëvenzaamheid der herzieningswetten trachten aan te toonen, meer bijzonder de punten van het onderwijs en de betrekkingen tusschen de kerk en den staat betreffende; met aanmerking bevens, dat de noodzakelijkheid van wijziging wellig ten deze minder in de grondwet, dan in de interpretatie moet gezocht worden, welke de regering daar van verleend heeft te moeten geven. De tweede nota, van den heer *Van Brienen* handelt over de betrekkingen tusschen Limburg en Nederland; hij beklaagde zich dat geen vertegenwoordigers uit dat gewest de belangen der ingezetenen uit dat gewest voorstaan, bij wien de schijn gaf de wenschen der bevolking niet zouden worden gehoord, dat eene hoogere standplaats ware gegeven aan de leden van het bestaan van den 11den dezer, over de provincie Limburg gesteld.

De *Staats-Courant* noemt heden een besluit van den 11den dezer, strekkende tot wegneming van eenige moeijelijkheden in de regtsbedeeling van het Nederlandsche gedeelte van Limburg bestaande.

— Volgens eene den 20sten te Parijs uit Toulon ontvangene telegraphische depêche had het regat *de Rijn*, aan welks boord Zijne K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden zich bevindt, in den avond van den 19den, het anker voor de Vigiettes geworpen.

— H. K. H. Mevrouw de Keurvorstin douairière van Beijeren, geboren Aartshertogin van Oostenrijk, is in de residentie aangekomen, en heeft haren intrek genomen bij den heer *Stanislas Guignard*, op het Plein.

— Deze dagen is aan den Helder binnen gekomen Z. M. oorlogstoomboot *de Etna*, kapitein-luitenant ter zee *van Franck*, gemeld bodem is bestemd, om, in plaats van de naar de Westindie vertrokken stoomboot *de Curaçao*, in gemelde haven dienst te doen.

— Het Mux exercitie-eskader is den 13den dezer op de hoogte van Brighton gelaten.

— Heden 18 dezer is te Wildenborch, bij Vorden, overleden de heer Mr. *Antoni Christiaan Winand Staring van den Wildenborch*, lid van het Koninklijk Nederl. instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten.

— Deze dagen is, in den onderdom van 68 jaren, in de residentie overleden, de heer *A. C. de Pesters Huber*, raadsheer in den hoogen raad der Nederlanden. Dit is het eerste lid van den raad, dat door zijne dáarstelling is overleden. Ingevolge de bestaande verordeningen zal de Tweede Kamer, in hare gewone vergadering in het najaar, zich derhalve hebben bezig te houden met het opmaken van eene lijst van drie kandidaten, waaruit Z. M. eene keus tot vervulling der opengevallen betrekking zal moeten doen.

— Op last der Regering zullen door de algemeene Landsdrukkerij, voor rekening van het Departement van Binnelandsche Zaken, worden gedrukt en voor het publiek verkrijgbaar gesteld de bevolkings-staten voor elke provincie, aanwijzende de uitkomsten der tweede plaats gehad hebbende algemeene volkstelling.

— Den 7den dezer is te 's Hertogenbosch, in het oude vrouwenhuis, overleden, *Gerdina Verwijs*, weduwe *Christoffel Seuter*; zij was te Nijmegen geboren den 10 februarij 1738, en werd in genoemd liefdadigheidsgesticht opgenomen den 3 april 1827. Zij had dus den hoogen ouderdom van 102 jaren bereikt; en, hoewel zij haar eeuwfeest nog met volle kennis en vreugde, in februarij 1838, in het vrouwenhuis vierde, was zij sedert dien tijd meer en meer in zielskracht verminderd, zoodat men haar, schoon zij alles, die haar omgaven, wel kende, toch in den laatsten tijd op het laatst van haar leven kindsch mogt noemen.

*** BURGEMEESTER en ASSESSOREN der Gemeente van *Zundert* en *Wernhout*, zullen, onder nadere goedkeuring van Hun Edele Groot Achtbaren de Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie, op Woensdag den eersten September 1840, des morgens ten 10 ure, ten Huize en Herberge van N. VAN BECKHOVEN, in den *Roskam*, te *Zundert*, publiek Aanbesteden: het maken van een BORDES, met alle het daartoe te verrigten WERK en benoodigde MATERIALEN, van HARDSTEEN enz., voor het DORPSHUIS aldaar.

Het Bestek zal van heden ter lezing liggen ten Huize en Herberge, alwaar de Aanbesteding zal plaats hebben.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,

G. V. BECKHOVEN.

Ter ordonnantie:

C. N. W. VAN MENS.

Administratie der Domeinen.

EERSTE RESSORT.

Op Maandag den 31sten Augustus 1840, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, te *Breda*, worden overgegaan tot de VEILING, bij opbod en afslag, zonder tusschenpoozing van dagen, van DOMEIN-GOEDEREN, bestaande in LANDERIJEN, BOSSCHEN, VISSCHERIJEN, enz., behoorende tot de Agentschappen van het Domein te *Klundert*, *Oosterhout* en *Breda*, en omschreven in de Biljetten en Catalogussen N°. 4, 5 en 6, welke ten Kantore van genoemde Agentschappen, en van dat van *Eindhoven*, en voorts bij de Agenten van het Domein, in alle Hoofdplaatsen der Provincien verkrijgbaar zijn gesteld.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

EERSTE RESSORT.

Op Maandag den 7den September 1840, zal, ten overstaan van den Notaris G. A. BACKX, te *Rozendaal*, Provincie *Noord-Brabant*, worden overgegaan, tot de VEILING, bij opbod en afslag, zonder tusschenpoozing van dagen, van DOMEIN-GOEDEREN, bestaande in LANDERIJEN, BOSSCHEN, VISSCHERIJEN, enz., behoorende tot het Agentschap van het Domein te *Rozendaal*, omschreven in de Biljetten en den Catalogus welke laatste ten Kantore van genoemd Agentschap, en van die te *Breda*, *Eindhoven* en *'s Bosch* en voorts bij de Agenten van het Domein in al de Hoofdplaatsen der Provincien verkrijgbaar is gesteld.

TE KOOP.

Een extra schoone BOUWHOEVE, ook zeer goed geschikt voor HEEREN-HUIS, zeer gunstig gelegen te *Terheyden*, aan den Straatweg, bestaande in: ruime VERTREKKEN, goede en ruime ZOLDER en KELDERS, alles in den besten staat en wegens zeerlijk ingerigt; verder ruime VEESTAL, KARHUIS, SCHUUR, BERGPLAATS en PAARDENSTAL, met schoone TUIN en BOOMGAARD, alles achter en nabij elkander gelegen.

Adres aan het Bureau der *Bredasche Courant* Lett. V. D. Brieven *franco*.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.